03/06/2019

Όταν το παιδί λέει ψέματα

/ Γνώμες

Κλαίρη Μαυρόματου – Χατζηκωντή, Δρ Φυσικών επιστημών

Το παιδί λέει ψέματα! Και ο γονιός οργίζεται. Η Καίτη επιμένει ότι δεν άγγιξε το κουτί με τα σοκολατάκια, αλλά το πασαλειμμένο μουτράκι της και το λερωμένο μπλουζάκι της άλλα δείχνουν.

Γιατί άραγε λένε ψέματα; Συνήθως γιατί δεν τους επιτρέπεται να πούνε την αλήθεια. Άλλες φορές γιατί φοβούνται ότι θα τιμωρηθούν και θέλουν να το αποφύγουν. Άλλες γιατί δεν θέλουν να ξεπέσουν στα μάτια της μαμάς ή του μπαμπά.

Ο οκτάχρονος Τάσος έσπασε το φορτηγό που του είχε αγοράσει ο μπαμπάς του. Φοβήθηκε ότι θα είχε συνέπειες και έκρυψε τα σπασμένα κομμάτια στην αποθήκη. Μόλις ο μπαμπάς του τα ανακάλυψε και κατάλαβε τι είχε συμβεί, άρχισε τις ερωτήσεις, που όμως οδήγησαν σε έκρηξη!

Μπαμπάς: Πού είναι το φορτηγό σου;

Τάσος: Κάπου εδώ.

Μπαμπάς: Δεν σε βλέπω να παίζεις μ’ αυτό.

Τάσος: Δεν ξέρω πού είναι.

Μπαμπάς: Βρες το, θέλω να το δω.

Τάσος: Ίσως κάποιος το έκλεψε!

Μπαμπάς: Είσαι ένας μεγάλος ψεύτης! Έσπασες το φορτηγό και τώρα δικαιολογείσαι. Εγώ βρήκα τα κομμάτια του στην αποθήκη. Δεν θα ξεφύγεις. Σιχαίνομαι τους ψεύτες.

Μεγάλο λάθος αυτή η αντιμετώπιση! Ξεκίνησε μια μάχη χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα. Και έβαλε του Τάσου την ταμπέλα του ψεύτη! Δεν είναι καθόλου χρήσιμο να παριστάνει ο γονιός τον ντετέκτιβ και να κάνει ερωτήσεις των οποίων μάλιστα γνωρίζει τις απαντήσεις. Αν είχε καταφέρει να συγκρατήσει το θυμό και τα νεύρα του θα μπορούσε να του πει: «Τάσο, βλέπω ότι το φορτηγό σου έσπασε. Δεν κράτησε και πολύ, κρίμα. Χάρηκες όμως το παιχνίδι, έτσι;».

Το παιδί θα μάθαινε τότε ότι ο μπαμπάς τον κατανοεί, (δεν έσπασε επίτηδες το φορτηγό του), ότι μπορεί να του εμπιστεύεται τα προβλήματά του, ότι έχει κάποιον να τον ακούσει χωρίς να φοβάται, ότι πρέπει να είναι πιο προσεκτικός, να φροντίζει καλύτερα τα πράγματά του και να μην τα καταστρέφει.

Η μικρή Ειρήνη κλαίγοντας όρμησε στο δωμάτιο που ήταν η μαμά της και της δήλωσε: «Δεν αγαπάω τη γιαγιά, την μισώ, είναι κακιά και άδικη, δεν θέλω να την ξαναδώ!». Η μητέρα της απάντησε: «Πώς λες τέτοια πράγματα για τη γιαγιά που σε αγαπάει; Δεν μισούμε τη γιαγιά και δεν είσαι καλό παιδί όταν λες τέτοια πράγματα. Να μην το ξανακούσω, πήγαινε στο δωμάτιό σου και μη βγεις μέχρι να σου πω εγώ». Λάθος μεγάλο αυτή η αντιμετώπιση. Η Ειρήνη, που δεν ήθελε να υποστεί τιμωρίες και συνέπειες, άλλαξε τόνο: «Μα όχι, την αγαπώ τη γιαγιά, είναι πολύ καλή.» Η μαμά χαρούμενη αγκάλιασε και φίλησε την Ειρήνη. «Μπράβο στο κοριτσάκι μου, τι καλό παιδί που είναι!».

Τι κατάλαβε η μικρούλα από αυτήν την υπόθεση; Είναι επικίνδυνο να λες την αλήθεια και να εκφράζεις τα συναισθήματά σου, ακόμα και στη μαμά σου. Όταν λες αυτό που αισθάνεσαι τιμωρείσαι. Όταν λες ψέματα, τη γλυτώνεις! Μακριά από την αλήθεια λοιπόν. Η μαμά με αγαπάει όταν είμαι ψεύτρα. Να της λέω μόνο αυτό που θέλει να ακούσει και όχι αυτό που πραγματικά αισθάνομαι.

Θέλουμε να διδάξουμε ειλικρίνεια στα παιδιά μας; Τότε, να τα ενθαρρύνουμε να αναγνωρίζουν τα αισθήματά τους και να τα εξωτερικεύουν, άσχετα από το αν αυτά είναι θετικά ή αρνητικά. Να κουβεντιάζουμε μαζί τους, να τα μάθουμε να μας εμπιστεύονται. Να τα μάθουμε ότι όταν μας λένε την αλήθεια, δεν θα έχουν να αντιμετωπίσουν νεύρα, φασαρίες και κυρώσεις, αντίθετα, θα έχουν συζήτηση, συμβουλή και αγάπη.

Αν τα τιμωρούμε για την αλήθεια «τους» που μας την εκφράζουν, θα αρχίσουν τα ψέματα ως αυτοάμυνα. Δεν τα θέλουμε τα ψέματα, γιατί δεν βοηθάνε τα παιδιά μας και τις μεταξύ μας σχέσεις. Από τις δικές μας αντιδράσεις στα συναισθήματά τους θα μάθουν αν η ειλικρίνεια είναι η καλύτερη πολιτική.

Πρώτη δημοσίευση: εφημερίδα Μυτιλήνης Εμπρός